

fahs

FAHS NUMMER 2 APRIL 1999

Billedet viser Jægerspris Slot og er oprindeligt trykt i „Illustreret Tidende“, 1861.

På Frederiksborg Amts Historiske Samfunds generalforsamling den 27. marts måtte formanden Henrik Bengtsen med stor beklagelse konstatere, at et af vores meget aktive bestyrelsesmedlemmer, museumsinspektør Lars Bjørn Madsen, havde ønsket at udtræde af bestyrelsen. Formanden takkede på det varmeste Lars Bjørn Madsen for det store arbejde, som han gennem årene har lagt i foreningen. Specielt fremhævede han Lars Bjørn Madsens engagement i årbøgerne samt i FAHS-bladet. Samtidigt fortalte Henrik Bengtsen, at samarbejdet med Lars heldigvis ikke er helt slut, idet bestyrelsen har planer om at udgive et register over samtlige foreningens årbøger fra 1906 til i dag. Dette projekt har Lars lovet fortsat at følge.

Som ret ny ansvarshavende redaktør af FAHS-bladet, beklager også jeg, at Lars er trådt ud af bestyrelsen og dermed redaktionen af bladet. Lars Bjørn Madsen har faktisk siden FAHS-bladet begyndte at udkomme i december 1987 været den drivende kraft bag det. Ikke alene har han skrevet utallige artikler til bladet, men han har desuden siden starten personligt "sat" FAHS-bladet. Først med saks og lim siden ved hjælp af edb.

Som redaktør føler jeg, at det fremover gælder om at holde tungen lige i munden, fanen højt og så kan jeg jo altid lige ringe til Helsingør Bymuseum (Lars's arbejdsplads) hvis det kniber.

Eva Stennicke

fahs

FAHS er et medlemsblad for Frederiksborg Amts Historiske Samfund og udkommer 4 gange årligt. I 1999 i følgende måneder: februar, april, august og november.

Artikler til bladet sendes til:

FAHS, Helsingør Kommunes Biblioteker,
att. Eva Stennicke, Lundegade 13, 3000 Helsingør.

Telefon: 4928 3622, fax: 4928 3627.

E-mail: eva.stennicke@telia.com

Medlemskab og kontingent: Helsingør Teaterforening,
Havnepladsen 1, 3000 Helsingør. Telefon: 4920 0811.

Redaktion

Bibliotekar
Eva Stennicke
(ansvarshavende red.)
Tryk: A-print,
Espergærde
Lay-out, sats og
tilrettelæggelse:
Eva Stennicke

Christian den 4.s blokhuis på Lappegrunden

Af Bjørn Westerbeek Dahl

„Strax uden for Helsingør ligger Lappesand, hvorpå der er bygget et blokhuis“. Således hedder det i en vejledning for søfarende fra 1644, der uændret kom med i en dansk oversættelse i 1735 - og det på trods af, at blokhuset allerede var forsvundet, da originaludgaven blev trykt. Blokhuset var bygget i sommeren 1640 som en fremskudt befæstning på en kunstig ø godt 1200 m ud for Højstrup og lå på den lange smalle revle, der fra pynten af Kronborg strækker sig godt fire km mod nordvest - sine steder med dybder på ikke mere end 3-4 m. Lappen var kendt af alle søfarende, og de fleste kort fra 1500- og 1600-tallet har da også indtegnet revlen.

Når man fra dansk side var opsat på at lægge et blokhuis på dette sted, var det i et ønske om at sikre sig herredømmet over Øresund: Sammen med to tilsvarende blokhuse på den skånske side af Øresund, et ved Kullen og et andet mellem Kullen og Helsingborg, skulle blokhuset på Lappegrunden lukke for en fjendtlig indtrængen i Øresund nordfra - eller i det mindste gøre passage besværlig. Med til projektet hørte også en plan om at blokere Drogden mellem Amager og Saltholm, så også indsejlingen sydfra blev kontrolleret. Lukningen af Øresund med tilhørende byggeri af blokhuse skal ses i lyset af en krise i forholdet til Nederlandene, der som førende søfartsnation ønskede fri sejlads på havene. I Ne-

Blokhuisgrunden figurerer som stednavn endnu på Geodætisk Instituts kort over Danmark i 1:100.000 fra 1939. Udsnit. Ophavsretshaver: Kort- og Matrikelstyrelsen.

derlandene var man således meget fortørnede over Christian den 4.s kraftige forhøjelse af Øresundstolden i 1639, og på et tidspunkt trak det direkte op til en krig mellem de to lande.

Selvom blokhuset på Lappen således var et led i en større plan, skal vi i det følgende alene koncentrere os om blokhuset på Lappegrunden, der vistnok var det eneste af de tre blokhuse i det nordlige Øresund, der blev påbegyndt. Første gang det omta-

les er i et brev fra Christian den 4. til Corfitz Ulfeldt fra 26. december 1639. Heri besvarer kongen et forslag fra Ulfeldt om at anlægge kystbefæstninger for at hindre en fjendelig landgang med at pege på den større værdi af opførelsen af blokhuse ved indsejlingen til Øresund.

Allerede den 9. januar havde kongen undersøgt sagen nærmere. Han forestillede sig, at blokhuset skulle opføres på en grundvold af tømmer og sten som en solid bygning af mursten til beskyttelse af kanoner og mandskab. Dermed ville det ligne et tilsvarende blokhus, som kongen det foregående år havde ladet bygge i Elben ud for Glückstadt. Materialebehovet ville blive stort, og man skulle bruge ikke mindre end 110 stykker mastetræ, masser af store og små sten samt bolte og søm til tømmerværkets stenkister.

I sit brev af 9. januar nævner kongen, at han ikke kan bruge sin ingeniør Hans Jacobsen Schiørt til opgaven, som han „inted forstaar“. I det hele taget tvivler kongen på Schiørts evner for vandbygning: Hvis Schiørt kunne „lære Os en anden maner at bygge i vandet end den som der er afridset ... da ser jeg hellere end gerne at der begyndes jo før jo bedre“ skrev den selvbevidste konge få dage senere. Det er en lidt overraskende oplysning, for Schiørt var i 1638 netop vendt tilbage fra en ti-års ophold i Nederlandene, hvor man med kongelige understøttelse havde studeret fortifikation, og i 1639 var han blevet udnævnt til kongelig ingeniør. Men Christian den 4. vidste åbenbart bedre og forelagde i stedet sin betroede tømmermester Hans Ahnemøller sit forslag, men heller ikke denne var kongen helt tilfreds med: Fra Rendsborg skrev han den 31. i samme måned, lettere irriteret synes det, at den tegning Ahnemøller havde fået, burde kunne læses af ham „hvis han vil“. Noget tyder således på, at kongen selv har udarbejdet et udkast til, hvorledes blokhuset skulle udformes. Det er dog siden gået tabt.

*Handels- og Søfartsmuseet har foretaget flere dykninger omkring søbatteriet bl.a. den 30.10.1994. Man konstaterede at der ligger rester af et fæstningsanlæg på 7,5 meters dybde - 3,5 m under havoverfladen. Grundridset af det synlige anlæg er 25 x 45 meter, således 45 meter i n-s retning. Det bevarede tømmer er fyrretræ ca. 40 x 30 cm tykt. Tømmeret er fastnaglet med store jernspir og nagler. Nederst ligger der større kampesten og mellem tømmeret ligger der fyld af sten og mursten.
(Foto: Mads Gulløv).*

Kongen melder samtidigt, at han snarest vil komme til stedet, så han kan vise, hvorledes tømmeret skal samles. Han foreslår at lægge et kalkhus til byggeriet af selve blokhuset bag det batteri, der lå ud for slotsporten, så det var i sikkerhed for fjenden og den hårde nordvestenvind.

Sagen optog tilsyneladende kongen intetst, for et par dage senere - stadigvæk fra Rendsburg - giver kongen Ulfeldt meddelelse om detaljer i byggeriet. Kongen oplyser således, at mastetræ vil være bedst egnet til blokhusene.

Kilderne til blokhusets bygningshistorie flyder herefter meget trængt, og påfaldende er det, at blokhusbyggeriet slet ikke omtales i lensregnskaberne, og at den ellers opmærksomme hollandske resident Karel van Krackow, der boede i Helsingør, heller ikke omtaler byggeriet.

En post i rentemesterregnskabet for udgifter til transport af bl. a. en kran fra København til Kronborg midt i maj 1640 kan dække over de indledende skridt til arbejdets påbegyndelse. I slutningen af samme måned forsøgte man at sætte en stor kampesten med en tønne ud på grunden for at afmærke stedet. Det mislykkedes i første omgang på grund af storm, men dagen efter, den 31. maj, lykkedes det 6 færgemænd at få stenen anbragt på stedet. Det har vel sagtens været det første skridt til virkeliggørelsen af blokhuset, for kongen var selv tilstede, og hans interesse strakte sig så vidt, at han begge dage blev roet rundt i området af færgemanden Peter Lomme, der fik ½ rdlr. for sin ulejlighed.

Den 22. juni fik den københavnske tømmermester Daniel Baldersen udbetalt 200 dlr. til „Blokhuset ved Helsingør“. Da var arbejdet med tømmerkonstruktionerne i fuld gang: Fra København var tømmeret

blevet sejlet til stranden ved Højstrup, hvor der blev sammentømret en stor rammekonstruktion..

Kongen fulgte stadigvæk byggeriet opmærksomt: Den 19. juni skrev han igen - denne gang fra Glückstadt til Corfitz Ulfeldt, at blokhuset godt måtte lægges i hans fravær. Sagen hastede åbenbart, og da Ulfeldt selv og kommandanten på Kronborg, Frederik Urne vidste, hvor det skulle ligge, så skulle kongens uopsættelige ærinder andetsteds ikke forhindre byggeriet. Karakteristisk for Christian den 4.s opmærksomhed mod selv uvæsentlige detaljer er hans ordre en uges tid senere om at give blokhuset et flag af en passende størrelse.

Først i midten af den følgende måned, den 13.-14. juli, kom den funderende tømmerkonstruktion på plads. Det var så stor en opgave, at man måtte rekvirere 73 borgere og 15 unge karle i Helsingør den første dag, mens man den følgende dag kunne „nøjes“ med 35 borgere og 12 karle. Tilmed var de fleste af byens færgefolk også i sving. Ved blokhuset lå begge dage samt den mellemliggende nat 6 færger, hver med en besætning på 4 mand, hvor de „udkastede“ ikke mindre end 348 læs blåler, der skulle sikre den nye konstruktion mod havets bølger.

Det fremgår af regnskaberne, at der foruden de indkaldte arbejdere fra byen medvirkede 100 soldater eller bådsmand fra København til byggeriet af blokhuset. Uheldigvis optræder de kun indirekte, når syge soldater blev transporteret til København, men det synes at fremgå, at de opholdt sig en god del af året ved byggeriet.

I slutningen af samme måned, 27. juli, var kongen selv på Kronborg for at tilse byggeriet, men dårligt vejr hindrede ham i

at sejle ud til blokhuset den første dag: Fra slottet kunne han dog se, at der manglede ca. 200 master før det ville have samme højde, som batteriet uden for slotsporten. For at sikre værket rekvirerede kongen samtidigt 1200 egeplanker på 19 alens længde, og et tilsvarende antal på 16 alen, åbenbart til at styrke fundamentet for selve blokhuset, for umiddelbart efter skulle Ulfeldt sende en dygtig muremester med 8 svende og en pram eller en fladbundet skude, hvor de kunne slå kalken ved blokhuset, for - som kongens snusfornuftigt udtrykte - det: I blæsevejr kan man kun føre tre både med kalk til værket pr. dag, og det ville være alt for lidt „om værket skulle have nogen fremgang“.

Dagen efter, 28. juli, opnåede kongen så at besigtige det ny værk. Uheldigvis var fundamentet sunket og det skulle forhøjes med 120 master for at nå vandoverfladen. For at holde det tørt krævedes yderligere 260 master og 4000 pæle. Arbejdet var åbenbart dårligt funderet, og kongen tilbagekaldte derfor sit ønske fra den forrige dag om egeplanker.

Den 5. august kvitterede tømmermanden Helle Hansen for arbejder ved blokhuset, og den 26. i samme måned modtog Hans Ahnemøller på den lokale tømmermands Jacob Quandts vegne et beløb for udført tømmerarbejde. Om murerarbejde høres intet videre, og det er vel tvivlsomt, om blokhuset med overbygning i det hele taget nåede at blive færdigt.

På trods af alle anstrengelser var byggeriet givetvis en for stor teknisk udfordring for datidens håndværkere, og det er ikke overraskende at se, at den sidste af Christian den 4.s befalinger om blokhuset på Lappegrunden er en ordre fra den 5. oktober til Frederik Urne om at skaffe Hans Ahnemøller tilstrækkeligt med folk til en

reparation af blokhuset.

Efterårsstormene har givetvis også været hårde for fundamenterne og at det har stået så lang tid som til 1644 er næppe sandsynligt. Allerede i maj 1642 nævner den nederlandske resident i Danmark, Karel van Krackow, at blokhuset er delvis bortskyllet, og ville have været helt væk, hvis der havde været isgang i løbet af vinteren. Blokhuset omtales tilsyneladende ikke senere - og i det righoldige tegnings- og kortmateriale fra Karl-Gustav-Krigene 1658-60 ses det heller ikke. Det har da rimeligvis været helt forsvundet. Dets fundamenter i havbunden på Lappegrunden udgør en lavvandet flad grund, en såkaldt „pulle“, på 2-3 ms dybde, der siden har været været til fare for sejladsen. Navnet „Blokhusgrunden“ erindrer endnu de søfarende om blokhuset på Lappegrunden, ligesom landkrabber ved Teknisk Museum kan finde det moderne gadenavn „Blokhusvej“, der ligeledes refererer til Christian den 4.s søbefæstning fra 1640.

Noter.

1. Johan Monsen: Een Nyttig Søe-Bog som klarig udviiser den rette Søefart i Øster-Søen. Stockholm. 1644, dansk udgave 1735. Her citeret efter Lone Hvass: Bastionernes Helsingør. 1997, s. 16.

2. Bjørn Westerbeek Dahl: 1600-tallets sjællandske kystskanser, i: Krigshistorisk tidsskrift 1991, nr. 1, s. 23-27.

3. Hvor intet andet anføres bygger artiklen på: Kong Christian den Fjerdes egenhændige Breve. 4. bind 1636-1640. 1882, reprodugave 1969. Breve 1639: 26.12; 1640: 9.1., 17.1, 31.1., 2.2., 19.6., 26.6., 16.7., 27.7., 28.7., 5. 10.

4. Rigsarkivet. Kongehusets Arkiv. Christian den 4. s skrivekalender 1639.

5. En tegning af skanse med 24 kanoner er - siden den blev omtalt første gang i 1832 - flere gange blevet henført til dette projekt,

bl. a. af Lone Hvass, anført arb. (note 1, s. 16). Det må dog efter de seneste marine undersøgelser af blokhuset anses for udelukket. Dette projekt, passer ikke med de dimensioner, som nyere undersøgelser af anlægget har fastlagt.

6. Rigsarkivet. Danicafilm af den nederlandske gesandts indberetninger. Rulle 4. Karel van Krakow indberetninger 1640.

7. Rigsarkivet. Rentemesterregnskab. 1640/41. Udgift.

8. Rigsarkivet. Registratur 108b. Pakke 100c Helsingør Byfogedregnskab 1640/41. Afsnittet „Færgemænd“.

9. Som note 8, 1641/42 (!). Afsnittet „Færgemænd“. Hertil findes et bilag med en navneliste over de ansatte folk.

10. Som note 8 .1640/41. Afsnittet „Færgemænd“ 25.8. og 15. 10.

11. Hans Ahnemøller og Jacob Quast arbejde til “dagligt” sammen om reparation af broer og bomme på lenets kongeveje, jf. f. ex. Kronborg Lenregnskab 1640/41.

12. Se note 3. - Den kongelige ordre er tillige gengivet i Frederik Urnes kopibog over kongelige ordrer, jf. Rigsarkivet. Privatarkiv 2152. Heri findes ikke yderligere om blokhusbyggeriet.

13. Som note 6, Rulle 5, 17.5.1642.

Nye Bøger

ved Eva Stennicke

Vi har modtaget en pressemedelse fra bestyrelsen i Lokalhistorisk Forening i Hillerød Kommune, som sidst på vinteren har udgivet bogen:

Fra den gamle gæstgivergård.

Ved Eva Holm-Nielsen. 1999. 56 sider : illustreret.

Den tilsendte pressemeddelelse oplyser, at der er tale om afdøde politiinspektør Theodor Petersens (f. 1842 d. 1915) barn-

domserindringer. Erindringerne, der er nedskrevet i 1880'erne, tager udgangspunkt i forfatterens barndom omkring 1850 i den gamle gæstgivergård, der i dag er kendt som Slotskroen i Hillerød. Man får gennem erindringerne et levende billede af livet i Hillerød i midten af 1800-tallet. Eva Holm-Nielsen har sat erindringerne ind i en historisk ramme med en indledning samt et omfattende noteapparat og personregister.

Desuden vil jeg nævne følgende nyere bøger, der vedrører Frederiksborg amt:

Barndomsbyer : en antologi.

Ved Martin Zerlang & Frederik Stjernfelt. Kbh., Samleren, 1998. 393 sider : illustreret.

Fra “vores” område skriver Bo Bjørnvig om Sletten, Martin Zerlang om Farum og Morti Vizki har digtet om Frederiksværk.

H. P. Hansen: Herremænd på Orebjerg.

Udg. af Historisk Forening i Jægerspris, 1998. 75 sider : illustreret.

Det gamle Hillerød : bysvendens fortællinger.

Af Svend Nielsen. Hillerød, 1998. 326 sider : illustreret.

Bogen er en genudgivelse af 2 bindsudgaven fra 1981-1982.

Bent Stiesdal: Stenløse Kommune - før og nu.

Stenløse Historiske Forening, 1998. 97 sider : illustreret.

Ved hjælp af fotografier vises den udvikling og de ændringer der er sket i Stenløse Kommune gennem 1900-tallet. Hvert opslag består af et gammelt og et nyt fotografi fra de samme steder.

Velbesøgt generalforsamling på Flynderupgård Museet.

Det smukt beliggende Flynderupgård i Espergærde dannede rammen om Frederiksborg Amts Historiske Samfunds generalforsamling den 27. marts. Omkring 35 medlemmer var mødt op, og debatten var god og livlig under kyndig ledelse af dirigenten, Erling Svane.

Formanden, Henrik A. Bengtsen, aflagde bestyrelsens beretning. Den er optrykt i årbogen 1999, der udsendes til medlemmerne i begyndelsen af maj. Kassereren, Bent Laurents, aflagde foreningens regnskab, som ses på de følgende sider.

En stor del af debatten på generalforsamlingen drejede sig om Historisk Samfunds medlemstal, der trods en mindre fremgang i 1998 til 455, stadig ikke er stort nok. Bestyrelsen redegjorde for de forskellige initiativer, der var taget for at hverve nye medlemmer og lovede generalforsamlingen at disse vil blive intensiveret i 1999.

Generalforsamlingen opfordrede bestyrelsen til at gøre mere ud af at få omtalt Historisk Samfunds mange aktiviteter i de lokale dag- og ugeblade, og specielt årbogsudgivelsen mente man ville kunne vække journalisternes interesse, og dermed også være med til at skaffe nye medlemmer.

Kontingentet forhøjes til 150 kr.

Generalforsamlingen besluttede at forhøje kontingentet til Historisk Samfund til 150,- kr. for almindelige medlemmer og til

200,- kr. for biblioteker m.fl. samt medlemmer i udlandet. Bestyrelsens forslag om kontingentforhøjelsen blev vedtaget af en enig generalforsamling.

Nyvalg til bestyrelsen

Fhv. vicedirektør Erling Svane blev valgt som nyt medlem til bestyrelsen i stedet for museumsinspektør Lars Bjørn Madsen.

Bestyrelsen, som i skrivende stund endnu ikke har konstitueret sig, består herefter af følgende medlemmer: Eva Stennicke, Dorrit af Rosenborg, Gudrun Lund Meyer, Aase Zink, Bent Laurents, Kenno Pedersen, Flemming Beyer, Anders Alsløv, Erling Svane og Henrik A. Bengtsen.

Formanden takkede Lars Bjørn Madsen for hans mangeårige engagement i Historisk Samfund, se ordene på side 2.

Frilandskulturcenteret er et besøg værd

Efter generalforsamlingen fortalte museumsinspektør Anne Majken Snerup Rud oplagt og engageret om realiseringen af Frilandskulturcenteret, og de mange små og store problemer der har været undervejs. Projektet er langt fra slut, men deltagerne kunne ved selvsyn se, at meget var nået siden Historisk Samfund sidst besøgte Flynderupgård.

Henrik Bengtsen

DRIFTSREGNSKAB

Indtægter		1998	1997
Kontingenter			
medlemmer i 1997	439		21.950 kr.
afgang	7		
nye tilmeldte	23		
medlemmer i 1998	455	22.750 kr.	
Årbøger til medlemmer		33.360 kr.	39.525 kr.
Salg af årbøger		5.159 kr.	
Forsendelse			25 kr.
Renteindtægter		680 kr.	812 kr.
Kommunale tilskud		390 kr.	640 kr.
Tilskud, fonde			24.000 kr.
Tilskud Tipsmidlerne		2.882 kr.	
Tilskud Frederiksborg amt		.	
Indtægter i alt		65.221 kr.	86.952 kr.
Udgifter			
Årbog		53.745 kr.	70.265 kr.
Forsendelsesomkostninger		6.292 kr.	9.564 kr.
Møder og udflugter		494 kr.	1.569 kr.
Medlemsblad		15.637 kr.	11.312 kr.
EDB omkostninger		5.625 kr.	13.663 kr.
Kontorartikler		- kr.	486 kr.
Porto		7.043 kr.	7.847 kr.
Gebyrer		496 kr.	560 kr.
Administrativ assistance		- kr.	2.250 kr.
Bestyrelsesomkostninger		945 kr.	681 kr.
Generalforsamling		275 kr.	1.435 kr.
Repræsentation		787 kr.	2.032 kr.
Eksterne kontingenter			
Afskrevet kontingent 97		1.340 kr.	3.192 kr.
Udgifter i alt		92.679 kr.	124.856 kr.
Driftsresultat		-27.458 kr.	-37.904 kr.

STATUS

Aktiver	31/12 98	31/12 97
Kontantbeholdning		- kr.
Unibank 190-00-01881	20.071 kr.	32.935 kr.
Unibank 190-56-14085	30.100 kr.	29.540 kr.
BG-bank 5848	44.287 kr.	46.815 kr.
Tilgode kontingent vedr. årbog		2.900 kr.
Tilgode vedr. levering årbog		17.750 kr.
Aktiver i alt	94.458 kr.	129.940 kr.
Passiver		
Skyldige omkostninger		8.024 kr.
Egenkapital		
Saldo pr 1/1 98	121.916 kr.	
Driftsresultat	- 27.458 kr.	
Saldo pr 31/12 98	94.458 kr.	121.916 kr.
Passiver og egenkapital i alt	94.458 kr.	129.940 kr.

Helsingør den 16. Februar 1999

Bent Laurents
kasserer

Foranstående driftsregnskab og status har vi gennemgået og fundet i overensstemmelse med foreningens bogføring.
Beholdningernes tilstedeværelse har vi konstateret.

Helsingør den 11. marts 1999

Åse Gedde

S. Riis - Vestergaard

Forårstur til Jægerspris Slot lørdag den 12. juni.

Jægerspris Slot forbindes i dag specielt med Frederik VII og grevinde Danner. Kongen giftede sig i 1850 med Louise Rasmussen/grevinde Danner og købte i 1854 Jægerspris Slot som sin private ejendom. Kongen og grevinden var ikke specielt velsete i Hovedstaden og boede - især efter branden på Frederiksborg Slot i 1859 - på Jægerspris Slot.

Frederik VII lod foretage en omfattende hovedreparation af slottet og herunder en del indvendige ændringer. Det blev møbleret efter tidens og beboernes smag. I stueetagen i den del, der rummer det oprindelige slot, Abrahamstrup, blev der indrettet en større sal, den såkaldte Rebekkasal.

Normalt er der ikke offentlig adgang til Rebekkasalen, men deltagerne på udflugten vil få mulighed til dette. I Rebekkasalen er loftet udsmykket med Thorvaldsens relief "Rebekka og Elieser". Dagens foredrag vil blive afholdt her.

Vi samles ved indgangen til slottets museum, hvor rundvisningen begynder kl. 13.

Efter rundvisningen vil Pernille Hasselsteen (Historisk Institut ved Københavns Universitet) fortælle om Louise Rasmussens breve fra årene 1845-1850 til Carl Berling, hendes elsker og til hans nære ven kronprins Frederik, den senere Frederik VII.

Kong Frederik VII's Stiftelse på Jægerspris (oprettet af grevinde Danner) kan i år fejre sit 125 års jubilæum. Pernille Hasselsteen har i samarbejde med Pernille Arenfeldt forsket i de nævnte breve og resultatet vil udkomme som Jægersprisstiftelsens jubilæumsbog.

Efter foredraget vil der blive serveret kaffe og kage i Cafe Danner, hvor også Jægerspris Kommunes borgmester Ole Find Jensen vil være til stede.

Prisen for rundvisning, foredrag, kaffe og kage er kun 65 kr.

Historisk egnsspil

I dagene 4.-13. juni opføres i Jægerspris Slotspark et historisk egnsspil "Men døden bærer maske" bygget over den autentiske historie om Karen Jørgensdatter, som i 1767 blev dømt for at føde et barn i dølgsmål og lade det dø. Er man interesseret i at overvære forestillingen om aftenen, kan man få nærmere oplysninger på Frederiksund Turistbureau tlf. 47 31 06 85.

Tur til Andelslandsbyen Nyvang.

Søndag d. 30. maj arrangeres i samarbejde med Farum lokalhistoriske Arkiv og Museumsforening en tur til Andelslandsbyen Nyvang ved Holbæk.

Andelslandsbyen Nyvangs opgave er at beskrive andelsperioden (1870-1950) med bygninger, dyr, landskab og aktiviteter. Det er et spændende museumsmiljø under opbygning med et statshusmandsbrug, andelsmejeri, brugsforening, smedje, savværk og meget mere.

En hyggelig ny restaurant kan servere en lækker frokostbuffet, når den egentlige rundvisning er slut.

Turen foregår med bus og starter fra Farum Station kl. 10, hvor man forventer at være tilbage kl. 17. Turen koster 175 kr., som dækker transport, entre, rundvisning og frokostbuffet.

Tilmelding til Gudrun Lund Meyer tlf. 44 95 32 05.

Forårstur til Jægerspris Slot lørdag den 12. juni.

Se omtalen på foregående side.

Vi samles ved indgangen til slottets museum, hvor rundvisningen begynder præcis kl. 13.

Prisen for rundvisning, foredrag, kaffe og kage er kun 65 kr.

Tilmelding foregår fra nu, men skal senest ske mandag d. 7. juni til Gudrun Lund Meyer tlf. 44 95 32 05, Dorrit af Rosenborg tlf. 47 33 53 58 eller Aase Zinck tlf. 47 31 13 85.

Med offentlige transportmidler kommer man til Jægerspris via Frederikssund. Fra Frederikssund er det bus 322 til Kulhuse der gælder. Turdeltagerne henvises til selv at kontrollere tidspunkter, når sommerkøreplanen udkommer.

Husk at betale dit kontingent inden 1. maj

I starten af april udsendte vi girokort til betaling af medlemskab for 1999. Når vi har modtaget din indbetaling, udsender vi i begyndelsen af maj måned årbogen for 1999.

Der er enkelte medlemmer, der indmeldte sig i slutningen af 1998, og ikke modtog den udsolgte årbog 1998. Disse medlemmer fortsætter deres 1998 medlemskab i 1999.